

POZOROVACÍ ARCH

Téma: Interakce učitel/ka x dítě, komunikace

Datum: ..

Úkol: Zaměřte se na sledování interakcí učitel/ka x dítě, zvláště na jejich vzájemnou komunikaci a vyplňte pozorovací arch. Škála: 1- často, 2 – obvykle, 3- někdy, 4- zřídka, 5 – nikdy.

Pozorovaný jev	Škála
Učitel/ka povzbuzuje a oceňuje děti.	1 2 3 4 5
Učitel/ka se zaměřuje na pozitiva u dětí. (Aničko, dnes se ti podařilo hračky uklidit).	1 2 3 4 5
Učitel/ka dává možnost volby (v jídle, v činnostech).	1 2 3 4 5
Učitel/ka nabízí dětem spoluúčast na řešení situací a konfliktů.	1 2 3 4 5
Učitel/ka vnímá a přijímá emoce dítěte. (Vím, že jsi teď smutný,...)	1 2 3 4 5
Učitel/ka srovnává děti mezi sebou.(Podívej se na Evičku, už je v postýlce).	1 2 3 4 5
Učitel/ka používá ironii a zesměšňování dětí. (Honzík se ještě nedokáže sám obléct).	1 2 3 4 5
Je k dětem zdvořilá/ý.	1 2 3 4 5
Dává dětem možnost, aby kladly otázky.	1 2 3 4 5
Učitel/ka křičí.	1 2 3 4 5
Připomíná dětem minulé chyby, vyčítá. (Ty jsi zase běhala po třídě).	1 2 3 4 5
Oslovuje všechny jejich děti jménem.	1 2 3 4 5
Využívá pozitivní popis (Správně sis obul přezůvky).	1 2 3 4 5
Využívá komunitního kruhu k diskusi s dětmi.	1 2 3 4 5
Dětem naslouchá.	1 2 3 4 5
Dokáže se dětem omluvit.	1 2 3 4 5
Vyjadřuje svá očekávání pozitivním způsobem. (Očekávám, že Vašík zítra přijde včas).	1 2 3 4 5
Užívá nálepkování (Honza je lenoch, Katka je nevychovaná).	1 2 3 4 5
Při komunikaci s dětmi snižuje polohu a udržuje oční kontakt.	1 2 3 4 5
Upozorňuje na pravidla chování, nekárá.	1 2 3 4 5
Využívá humoru.	1 2 3 4 5

Obsah a forma komunikace

Pokuste se sledovat, zda učitel použil některý z níže uvedených způsobů komunikace a aktuálně je doplňte.

1. Ty zase (vždycky, nikdy, pořád).....

2. Měl/a by sis uvědomit ....

3. Tohle jsi udělal/a špatně...

4. Já kvůli tobě ...

5. Nedělej to, nebo ...

6. Z tebe jednou vyrostete...

7. On je takový ...

8. Okamžitě běž a udělej...

9. Přestaň nebo .....

10. Vezmi si příklad z ....

11. Já pro tebe. .. a ty..

12. Copak ty nechceš....

13. Ty jsi ale ..... (nešika,... šikovný chlapec, hodná holka, poslušné děti,....)

Pokuste se odpovědět na otázky:

Proč učitel, který využívá v komunikaci s žákem kritiku, u něj často nedosáhne cíleného chování?

Kam vede používání negativních scénářů, proroctví. (Co z tebe bude? To se nikdy nenaučíš,...)

V čem spočívá riziko vedení dětí k poslušnosti?

Jaké mohou být důsledky používání pozitivní nálepky. (Jirka je jedničkář, vždycky všechno umí).

Moje pozorování interakce učitel x dítě:

Volná odpověď, čeho jsem si všiml/a.

Literatura:

1. CANGELOSI, J. *Strategie řízení třídy*. Praha: Portál, 1994
2. ROSENBERG, M. B. *Nenásilná komunikace*. Praha: Portál, 2016.
3. KOPŘIVA, P. a kol. *Respektovat a být respektován*. Kroměříž: Spirála, 2005.